

Nr 790

Av herr **Hedin**, *angående behandlingen av statliga affärsverk vid tillämpning av mervärdeskatteförordningen.*

Vid utarbetandet av mervärdeskatteförordningen gjordes allvarliga ansträngningar att nå så stor konkurrensneutralitet som möjligt. Detta gällde även förhållandet mellan å ena sidan enskilda företagare och å andra sidan kommuner och staten vad gäller av dessa utövad företagsamhet. Det visade sig emellertid vara förenat med så betydande praktiska svårigheter att — särskilt för kommunernas del — nå full likställighet att man på denna punkt ansåg sig böra tillgripa en speciell metod. Å ena sidan stadgades, att verksamhet som bedrivs av stat eller kommun med uteslutande syfte att tillgodose statens eller kommuns egna behov skall anses som yrkesmässig och därmed medföra skattskyldighet endast när verksamheten bedrivs i bolagsform eller liknande. Å andra sidan beslöt riksdagen på förslag av bevillningsutskottet att i upphandlingskungörelsen skulle intagas en paragraf enligt vilken vid jämförelse mellan anbud från anbudsgivare som är skattskyldig enligt förordningen av mervärdeskatt och anbudsgivare som ej är skattskyldig hänsyn skall tagas till denna skillnad genom uppräknig av den icke skattskyldiges anbud. På så sätt ansåg man sig kunna nå full jämförbarhet vid anbudens bedömande. Viss skillnad skulle emellertid alltjämt komma att föreligga när t. ex. ett statligt affärsverk utförde tjänster eller sålde varor till kommuner, eftersom dessa ej har någon skyldighet att tillämpa den statliga upphandlingskungörelsen. Motionsledes har också yrkats, att den i sådant sammanhang föreliggande diskrimineringen av enskild företagare skulle elimineras, ehuru utan resultat.

Det synes emellertid som om en diskriminering även i motsatt riktning kan komma att inträffa på grund av den formulering mervärdeskatteförordningen erhållit. Jag vill exemplifiera detta med utgångspunkt från försvarets fabriksverk. Enligt 8 § förordningen är från *skatteplikt* undantagen bl. a. krigsmateriel, som är underkastad utförsel förbud och delar till sådan krigsmateriel, när varan säljes till staten för militärt bruk eller för detta ändamål införes till landet för statens räkning. Undantaget är avsett att medföra fullständig skattefrihet och den skattskyldige skall därför äga rätt att göra avdrag för ingående skattebetalning med restitution i de fall fullständig avlyftning icke ernås automatiskt. Detta gäller utan inskränkning för enskilt företag. Därest emellertid försvarsverket, såsom taxeringsmyndigheterna synes anse, ej skall betraktas som skattskyldig vid försäljning till staten kom-

mer någon motsvarande avdragsrätt ej att föreligga. Vid samma kostnader för exakt samma vara skulle sålunda det enskilda företaget kunna betinga sig ett lägre pris än försvarets fabriksverk kan göra och ändock erhålla en lika stor vinst. Detta förhållande kan knappast justeras med utgångspunkt från den nya paragrafen i upphandlingskungörelsen.

Förhållandet kan te sig egendomligt mot den bakgrunden att varje affärsverk har att göra sin egen inkomstdeklaration oavsett var företaget har fast driftställe. Å andra sidan torde en lagtolkning i annan riktning än den jag ovan antytt knappast kunna sägas stå i överensstämmelse med förordningens ordalag eftersom ett affärsverk ej är att anse som självständig juridisk person. På grund härav anser jag att en ändring bör komma till stånd så att full konkurrensneutralitet uppkommer i det av mig berörda fallet. Enklast synes mig detta kunna ske genom att man i förordningen fastslår, att statligt affärsverk skall vid tillämpningen av mervärdesskatteförordningen vara att jämställa med aktiebolag. Därmed skulle även den av mig tidigare berörda olikheten i konkurrenshänseende bringas ur världen.

Åberopande det anförda hemställer jag,

1. att riksdagen måtte besluta ändring av bestämmelserna i mervärdesskatteförordningen enligt vad i motionen anförts för att erhålla konkurrensneutralitet mellan statliga affärsverk och enskilda företag, samt
2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till den ändring av mervärdesskatteförordningen som erfordras för genomförande av förslaget under 1.

Stockholm den 28 januari 1969

Carl Eric Hedin (m)